

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Escenografía
ASIGNATURA	Espazo Escénico II
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección de Escena e Dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	3º Curso
CRÉDITOS ECTS	3 ECTS
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno
DOCENTES	Nombre e apelidos: Ana María Fernández Arteaga Horario titorías: Despacho: Contacto: arteaga@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Concepción e análise do espazo e do tempo escénico e o seu significado. Principios formais de contido, linguaxe, metodoloxía dos espazos escénicos e integración coa iluminación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA NA QUE SE IMPARTE	Gallego ☒ Castellano ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planifica o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información relevante, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar habilidades de comunicación e crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver ideas e argumentos de forma razoada e crítica.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e a autorregulación no ámbito do coñecemento, das emocións, das actitudes e dos comportamentos, amosando independencia na recollida, análise e síntese de información, no desenvolvemento de ideas e argumentos de forma crítica e na súa capacidade de motivación e organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e alleo, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios empregados e

	os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquirida, amosando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo, asumindo riscos, tolerando o fracaso e valorando de forma equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación orientada á auto formación na propia disciplina, buscando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse ás diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que baseen o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto en canto a metodoloxía de traballo como a renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Analizar o texto dramático para ofrecer solucións axeitadas e creativas na resolución do deseño do espazo escénico.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,ED5.
2. Coñecer as ferramentas que utiliza o escenógrafo tanto no proceso creativo como no proceso técnico.	T1,T2,X3,X5,X6,ED1,ED2,ED5.
3. Ter en conta as condicións do espazo no que se vai implantar a escenografía.	T1,T2,X1,X6,ED1,ED2,ED5.
4. Aprender a ver o material feito polo escenógrafo.	T1,T2,,X1,X3,X5,X6,ED5.
5. Adquirir unha boa disposición para o traballo en equipo.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción ás metodoloxías de deseño de espazos escénicos.	A investigación creativa que se integra co resto do equipo artístico. Coñecemento e implantación das ferramentas empregadas polo escenógrafo a nivel plástico. 1.1. Visual Book. 1. 2. Análise do texto a partir da plástica escénica. 1. 3. Investigación e documentación creativa. 1. 4. Proceso de desenvolvemento do deseño. (Ensaio, proba, erro de esbozos, planos e maquetas de traballo). 1. 5. Condicionantes posibles á hora de realizar o deseño. Condicións de espazo, reparto, iluminación, vestuario, equipamento	16

	técnico... 1.6. Viabilidade.	
2. A implantación técnica do deseño no espazo de exhibición.	Coñecemento, interpretación e uso das ferramentas empregadas polo escenógrafo. Planimetría. 2.1. As escalas 2.2. As diferentes vistas dos obxectos: alzado, planta, perfil e sección. Estudo de visuais. 2.3. Acotacións. 2.4. Visualización e creación de planos técnicos de implantación.	13
3. Documentación a realizar tras el diseño.	3.1. Planos de construción 3.2. Ficha de especificacións técnicas. 3.3. Ridder técnico. 3.4. Visualización 3D.	13
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	6		6
Sesión maxistral	8		8
Exposición práctico-teórica	4	5	9
Práctica individual	18	35	53
Práctica colectiva			
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	3		3
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	3	5	8
Actividades de avaliación. Revisión	3		3
TOTAL	45	45	90
PORCENTAXE	50 %	50 %	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de

	estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica como base introdutoria para o desenvolvemento posterior de a proxecto práctico.
Prácticas individuais	O alumnado deberá desenvolver proxectos individuais de carácter práctico, co obxectivo de acadar as competencias necesarias.
Actividades complementarias	Realizaranse actividades complementarias para o desenvolvemento dos obxectivos principal.
Presentacións/exposicións	Presentación do alumnado ante o profesor ou os compañeiros os resultados dos exercicios, proxectos...
Tutorías individuais	Sesións onde o profesor e o alumno repasan e aclaran dúbidas concretas sobre os contidos relacionados co desenvolvemento da materia.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Realizarase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, analizando cada caso concreto e resolvendo cada caso da forma máis adecuada. Tutorías presenciais: O alumnado dispón dun período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación sobre dúbidas e inquietudes que xurdan en cada caso. Tutorías electrónicas: o alumnado pode manter un contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafol/memoria da aula. Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado na aula.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,ED5.	80%
Asistencia, actitude, puntualidade e participación na clase		20%
Total:		100%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafol/memoria da aula.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED	80%

Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado.	2,ED5.	
Exame de carácter teórico-práctico.		20%
Total:		100%
<p>O alumnado sen avaliación continua deberá poñerse en contacto co profesor cunha antelación mínima dun mes á data do exame para ser informado dos contidos e desenvolvemento da proba e das entregas. Para aprobar hai que superar os dous elementos descritos anteriormente.</p>		
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafol/memoria da aula. Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,ED5.	80%
Exame de carácter teórico-práctico.		20%
Total:		100%
<p>O alumnado sen avaliación continua deberá poñerse en contacto co profesor cunha antelación mínima dun mes á data do exame para ser informado dos contidos e desenvolvemento da proba e das entregas. Para aprobar hai que superar os dous elementos descritos anteriormente.</p>		

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Breyer, G. (2005). La escena presente: teoría y metodología del diseño escenográfico. Buenos Aires: Infinito.

Brook, P. (2001). El espacio vacío. Barcelona: Península.

Davis, T. (2002). Escenógrafos. Barcelona: Océano.

Gómez, M. (1997). Diccionario del teatro. Madrid: Akal.

Hormigón, J. A. (Ed.) (1970). Investigaciones sobre el espacio escénico. Madrid: Alberto Corazón Editor.

Hormigón, J. A. (2002). Los elementos de significación del director de escena. En Autores, Trabajo dramático y puesta en escena (pp. 170-196). Madrid: Asociación de Directores de Escena.

López de Guereñu, J. (2003). Decorado y tramoya. Madrid: Ñaque, Colección técnica escénica.

Martínez Valderas, J. López Antuñano, J. G. (2021). El análisis de la escenificación. Madrid: Fundamentos.

Martínez Valderas, J. (2017). Manual de espacio escénico. Madrid: Ediciones tragacanto.

Pavis, P. (1998). Diccionario de teatro, dramaturgia, estética, semiología. Barcelona: Paidós Ibérica.

Pavis, P. (2000). El análisis de los espectáculos, Teatro, mimo, danza y cine. Barcelona: Paidós Ibérica.

Oliva, C., & Torres, F. (1990). Historia básica del arte escénico. Madrid: Cátedra.

Sánchez, J. A. (1999). Las dramaturgias de la imagen. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha, Colección Monografías.

Ubersfeld, A. (1998). Semiótica teatral. Madrid: Cátedra.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Appia, A., Hormigón, J. A., & Martínez, A. (2000). La música y la puesta en escena, La obra de arte viviente. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

De Blas, F. (2010). Arquitecturas efímeras. Adolphe Appia, música y luz. Buenos Aires: Geka/Nobuko.

Fischer-Lichte, E. (2011). Estética de lo performativo. Madrid: Abada Editores.

Grande, M. Á. (1997). La noche esteticista de Gordon Craig. Poética y práctica teatral. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.

Meyerhold, V. E. (2010). Lecciones de dirección escénica (1918-19) (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

Ruesga, J. (2008). Escenografías. Sevilla: Consejería de Cultura, Junta de Andalucía.

Sánchez, J. A. (1999). La escena moderna. Manifiestos y textos sobre teatro de la época de las vanguardias. Madrid: Akal.

Vajtàngov, E. (1997). E. Vajtàngov: Teoría y práctica teatral (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

--

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

--